

HOTĂRÂRE

cu privire la Raportul Comisiei de evaluare externă a judecătorului Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi, candidat la funcția de judecător la Curtea de Apel Centru

15 iulie 2025
nr. 374/30

mun. Chișinău

Examinând Raportul Comisiei de evaluare externă a judecătorului Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi, candidat la funcția de judecător la Curtea de Apel Centru, luând act de informația Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii Sergiu Caraman, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

CONSTATĂ :

I. Procedura de evaluare în cadrul Comisiei de evaluare

1.1. La 17 august 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 252 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, în vigoare de la 22 august 2023 (*în continuare - Legea nr. 252/2023*).

La 15 iunie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a numit în funcție membrii Comisiei de evaluare a judecătorilor (*în continuare - Comisia de evaluare*).

Subiecți ai evaluării sunt judecătorii care, din 1 ianuarie 2017 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au exercitat funcția de președinte și/sau vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru un termen mai mare de un an și judecătorii curților de apel aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, cât și candidații la aceste funcții care vor câștiga concursurile pentru ocuparea funcțiilor respective până la 31 decembrie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia de evaluare verifică integritatea etică și financiară a subiectului, iar conform alin. (2) un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit alin. (3), Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase” fără a lua în considerare textul care îl însoțește, i.e. „determinate de faptul că”. Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.

Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.

1.2. La 26 decembrie 2024, în baza art. 12 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii informația care a inclus candidatura subiectului pentru funcția de judecător la Curtea de Apel Centru (*în continuare subiectul*).

1.3. La 13 ianuarie 2025, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze, în termen de 10 de zile de la data notificării, un

chestionar de etică și declarațiile prevăzute de Legea nr. 252/2023. La 22 ianuarie 2025, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul completate.

Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2012-2023 și 2014-2023. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii cinci sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.

În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.

Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Sursele care au prezentat informații despre subiect au inclus Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS”), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (Energbank S.A., EuroCreditBank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., Banca de Finanțe și Comerț (FincomBank) S.A., OTP Bank S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare „SCPSB”), Agenția Națională Transport Auto (în continuare „ANTA”), și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Au fost primite două petiții de la două companii. Acestea au fost incluse în dosarul de evaluare. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

Înainte de aprobarea raportului, Comisia le-a solicitat Procuraturii Generale, PA, PCCOCS și CNA să confirme că nu au existat modificări în răspunsurile anterioare. PCCOCS, CNA și PA au răspuns, însă Procuratura Generală nu a răspuns în termenul prevăzut de Legea nr. 252/2023.

La 28 martie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 08 aprilie 2025 (în continuare „prima rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

La 15 aprilie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 23 aprilie 2025 (în continuare „runda a doua de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

La 30 mai 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, nu a constatat dubii cu privire la corespunderea acestuia cu criteriile de integritate. Subiectului i-a fost transmisă o notificare scrisă cu privire la desfășurarea audierii. Notificarea menționa că, în cazul în care subiectul refuză să participe, dar confirmă exactitatea informațiilor prezentate anterior, Comisia va

aproba, în absența unor noi informații sau evoluții, un raport cu propunerea de promovare a evaluării. De asemenea, subiectul a fost informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost considerate în timpul evaluării.

La 09 iunie 2025, Comisia a organizat o audiere publică. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii cinci ani și din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior.

1.4. La 13 iunie 2025 Comisia de evaluare a remis în adresa Consiliului Superior al Magistraturii Raportul din 12 iunie 2025 de evaluare externă a judecătorului Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi, candidat la funcția de judecător la Curtea de Apel Centru.

1.5. Conform Raportului de evaluare, Comisia a propus ca subiectul să promoveze evaluarea externă, pentru că nu s-a constatat lipsa corespunderii cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

II. Examinarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a rezultatelor evaluării

2.1. Potrivit art. 18 alin. (3) din Legea 252/2023, în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art. 17 alin. (6), prin hotărâre motivată, Consiliul Superior al Magistraturii:

a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării;

b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării;

c) după recepționarea raportului cu privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit. b), acceptă raportul conform lit. a) sau îl respinge și constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

2.2. Conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Consiliul Superior al Magistraturii examinează în ședință rezultatele evaluării subiectului în baza dosarului recepționat de la Comisia de evaluare. Subiectul evaluării poate prezenta informații suplimentare pe care le consideră relevante doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior. Reprezentantul comisiei de evaluare și subiectul evaluării, în persoană, sunt în drept să își prezinte poziția.

2.3. La 13 iunie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii (*în continuare CSM*) a recepționat de la Comisia de evaluare Raportul cu privire la evaluarea subiectului Andrei Cașcaval întocmit în limbile engleză și română, precum și dosarul de evaluare (în volum de 567 de documente, 2252 pagini). CSM a stabilit pentru data de 15 iulie 2025 ședință publică în cadrul căreia s-a pus în discuție rezultatele evaluării de către Comisia de evaluare a candidatului la funcția de judecător al Curții de Apel Centru Andrei Cașcaval.

2.4. Prin Hotărârea CSM nr. 356/28 din 1 iulie 2025, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit până la termenul maxim procedurile administrative de examinare a rapoartelor Comisiei de evaluare externă, printre care și în privința subiectului Andrei Cașcaval.

2.5. În ședința Plenului CSM, Alexandru Postica, membrul CSM, a declarat abținere de la examinarea subiectului, motivând că, judecătorul evaluat a participat

la emiterea unei decizii a instanței de apel ca îl vizează personal. Cu 9 (nouă) voturi ”pro” și 0 (zero) voturi ”contra”, Plenul CSM a admis declarația de abținere.

2.6. În ședința Plenului CSM, reprezentantul Comisiei de evaluare nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței. Luând în considerare poziția participanților la ședință și în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Plenul Consiliului cu unanimitate de voturi a considerat posibilă examinarea Raportului de evaluare a subiectului în lipsa reprezentantului Comisiei de evaluare.

2.7. Subiectul evaluării Andrei Cașcaval, în ședința Plenului CSM din 15 iulie 2025 a susținut constatările Comisiei de evaluare și a solicitat aprobarea raportului, cu promovarea evaluării.

III. Aprecierea rezultatelor evaluării de către Consiliul Superior al Magistraturii

3.1. Analizând dosarul de evaluare recepționat de la Comisia de evaluare, audiind subiectul, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele.

3.2. Subiectul este judecător la Judecătoria Anenii Noi din decembrie 2019. În iunie 2024, acesta a fost transferat temporar la Curtea de Apel Centru. Până la 27 decembrie 2024 această instanță era denumită Curtea de Apel Chișinău.

3.3. Examinând rezultatele evaluării subiectului, în baza dosarului de evaluare, Consiliul Superior al Magistraturii ajunge la concluzia de a accepta Raportul Comisiei de evaluare privind propunerea de promovare a evaluării externe, din considerentele ce urmează.

3.4. Conform concluziilor din Raportul de evaluare, în privința subiectului Comisia a analizat și, după caz, i-a solicitat clarificări suplimentare cu privire la următoarele:

a. potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă” pentru 2014 și 2015;

b. potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile judiciare emise de subiect;

3.5. *Potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă” pentru 2014 și 2015.*

În analiza veniturilor și cheltuielilor gospodăriei subiectului, Comisia a identificat potențiale diferențe între fluxurile financiare de intrare și cele de ieșire (solduri negative) pentru doar doi ani: -4.127 MDL în 2014 și -12.191 MDL în 2015, formând astfel o avere inexplicabilă totală de -16.318 MDL.

În evaluarea averii inexplicabile a subiectului, Comisia a examinat, de asemenea, prețul de achiziție potențial subestimat al Toyota Auris, a/f 2016.

Achiziția de către soția subiectului a unui vehicul la un preț potențial subestimat.

Pe baza informațiilor de la ASP, vehiculul Toyota Auris, a/f 2016, a fost importat la 21 februarie 2021, de către o terță parte, cu valoarea în vamă declarată de 130.000 MDL și taxele de import suplimentare de 26.911 MDL. La 21 aprilie 2021, soția subiectului a achiziționat vehiculul la un preț contractual de 75.000 MDL (aproximativ 3.500 EUR). În declarațiile ANI pentru 2021-2024, subiectul a declarat vehiculul cu valoarea de 11.300 EUR. Conform datelor de pe piața online 999.md, vehicule similare ca model, an de fabricație și specificații tehnice au fost vândute în aprilie 2025 pentru un preț mediu de 12.380 EUR.

Comisia a întrebat subiectul cu privire la prețul real de achiziție și despre motivele pentru indicarea unui preț redus în contract. Ca răspuns la prima rundă de întrebări (Întrebarea 20, literele a, b), subiectul a declarat că prețul real de cumpărare a fost cel declarat în declarațiile anuale către ANI. Acesta a prezentat o recipisă semnată de cumpărător care confirmă plata sumei de 11.300 EUR. Subiectul a explicat că vânzătorul a insistat să indice un preț mai mic în contract. Răspunsul său exact este următorul:

„În contractul de vânzare-cumpărare a fost indicat un preț mai mic la insistența vânzătorului (la tranzacție a asistat soția, care nu avea experiență de acest gen, și vânzătorul). La întrebarea soției de ce nu se indică prețul real, vânzătorul a invocat evitarea unor chestiuni personale, familiare. În acest caz, pentru a nu eșua tranzacția și a-și procura automobilul dorit, soția a acceptat cu condiția întocmirii unei recipise.”

Având în vedere informațiile disponibile și explicațiile subiectului, Comisia a aplicat mai multe circumstanțe atenuante cu privire la prețul subestimat menționat în contract:

- a. subiectul a dezvăluit valoarea reală a vehiculului în declarațiile anuale către ANI;
- b. valoarea declarată corespunde prețului mediu de piață al vehiculelor similare în ceea ce privește modelul și anul de fabricație;
- c. subiectul a informat Comisia cu privire la prețul real de cumpărare și a prezentat o recipisă care confirmă plata integrală. Explicațiile sale sunt coerente cu refuzul vânzătorului de a reflecta prețul real în contract și cu decizia soției subiectului de a achiziționa vehiculul în acele condiții;
- d. deși includerea unui preț redus în contractul de vânzare-cumpărare este posibil să fi facilitat neplata de către vânzător a impozitului pe venit, sub formă de creștere de capital, această conduită nu atinge nivelul unei încălcări grave a normelor de etică, prevăzute la art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, examinând minuțios probele colectate de Comisie cu privire la acest aspect, constată că, la caz, nu a avut loc o diminuare simulată a prețului tranzacției în vederea creării unor situații juridice favorabile părților tranzacției. La materialele evaluării sunt probe care confirmă că prețul tranzacției a fost de 11.300 EUR, fapt confirmat atât de vânzător, cât și indicat în declarațiile depuse la ANI de către subiect, fapt care demonstrează că din momentul tranzacției și până în prezent subiectul nu a ascuns valoarea tranzacției, fapt care facilitează verificarea veniturilor și cheltuielilor gospodăriei și nu poate fi tratat drept o încălcare a criteriilor de integritate.

3.6. Potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile judiciare emise de subiect.

Comisia a primit două petiții în care se contestau deciziile emise de subiect. În urma analizei cauzelor, Comisia a constatat că, în general, petițiile reflectă nemulțumirea față de soluțiile pronunțate decât dovezi ale unei abateri de ordin etic. Totuși, o cauză a fost analizată suplimentar pentru potențiale încălcări de etică.

Această cauză implică banca MAIB, care a acordat SRL A. împrumuturi în valoare totală de 3 milioane USD și 5.7 milioane MDL, garantate cu gaj și ipotecă. După ce debitorul a intrat în incapacitate de plată, banca a inițiat proceduri pentru a recupera datoria. Între timp, un alt creditor a inițiat procedura de insolvență a

debitorului. Deși banca a depus o creanță în valoare de 64 milioane MDL, administratorul insolvenței a respins-o.

Respingerea s-a bazat pe un raport de expertiză extrajudiciară, comandat de debitor, care susținea că banca a cauzat daune de aproximativ 102 milioane MDL. Folosind acest raport, debitorul a compensat unilateral presupusa sa pretenție împotriva băncii, transformându-se efectiv într-un creditor al băncii cu un sold de 37.5 milioane MDL.

Banca a contestat compensarea în fața instanței de insolvență, susținând că raportul de expertiză extrajudiciară a formulat în mod necorespunzător concluzii care nu erau de competența expertului. Banca a prezentat rapoarte de contraexpertiză și de audit. Prima instanță și Curtea de Apel (inclusiv subiectul) au confirmat compensarea, citând concluziile raportului obținut de debitor.

Având în vedere dovezile prezentate de petiționari sau altfel obținute de Comisie, Comisia a conchis că îngrijorările cu privire la comportamentul subiectului în această cauză reflectă cel mult o eroare profesională sau probleme de competență, decât o încălcare gravă a normelor de etică.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii amintește că, principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

Totodată este de menționat că, independența judecătorului nu exclude angajarea responsabilității acestuia, totuși nu poate fi anternată răspunderea unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția de rea-credință, intenție, culpă sau neglijență gravă dovedită.

În acest context, Plenul CSM reiterează că Comisia de evaluare nu are competența să se pronunțe asupra legalității hotărârilor emise de subiecții evaluării. La caz, nu au fost acumulate probe să confirme rea-credința, intenția, culpa sau neglijența gravă la emiterea soluției discutate, la fel cum și nu a fost posibil de concluzionat că acest act ar fi unul arbitrar.

3.7. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că evaluarea domnului Andrei Cașcaval, candidat la funcția de judecător la Curtea de Apel Centru, a fost efectuată de Comisia de evaluare externă cu respectarea procedurii. Raportul de evaluare nu a identificat nicio neconformitate cu criteriile prevăzute la art. 11 din Legea nr. 252/2023.

Urmează a fi reținut că evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2023, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția, iar majoritatea recomandărilor Comisiei de la Veneția au fost acceptate. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea judecătorilor și procurorilor și a sporirii încrederii societății în justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc. Până în prezent, Legea nr. 252/2023 a fost modificată de câteva ori.

3.8. Prin urmare, Plenul Consiliului concluzionează asupra soluției finale de acceptare a Raportului de promovare a evaluării externe de către Andrei Cașcaval, nefiind identificată nici o neconformitate cu criteriile prevăzute la art. 11 din Legea nr. 252/2023.

4. În conformitate art. 18 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Consiliul Superior al Magistraturii acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

Iar, potrivit art. 18 alin. (4) din aceeași lege, hotărârea motivată a consiliului se expediază subiectului vizat și comisiei de evaluare, la adresele de poștă electronică ale acestora, în termen de 3 zile de la data adoptării. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a consiliului în termen de 3 zile de la data expirării termenului de contestare sau, în cazul în care hotărârea este atacată, de la data pronunțării deciziei de către Curtea Supremă de Justiție.

5. În situația din speță, în urma examinării raportului Comisiei de evaluare, a materialelor acumulate pe parcursul evaluării cât și a poziției subiectului exprimate în cadrul audierii publice în fața Plenului CSM, circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la nepromovarea evaluării de către subiect nu au fost constatate, motiv din care în cazul din față nu poate să existe o altă soluție decât acceptarea Raportului cu privire la evaluarea externă a subiectului și constatarea promovării evaluării.

Ținând cont de faptul că, prin Hotărârea CSM nr. 649/39 din 13 noiembrie 2024, judecătorul Andrei Cașcaval a fost declarat învingător al concursului pentru suplinirea postului vacant de judecător la Curtea de Apel Centru, Plenul Consiliului, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) și (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995, va propune Președintelui Republicii Moldova numirea acestuia în funcția de judecător la Curtea de Apel Centru.

6. În corespundere cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (în redacția în vigoare până la 26 august 2022 conform HCC nr. 17 din 18 iulie 2024), Consiliul Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor săi.

Potrivit art. 19 alin. (1) și (3) din Legea nr. 252/2023, prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii poate fi contestată de către subiectul evaluării sau de către comisia de evaluare în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv. Depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

Reieșind din raționamentele sus-menționate, în rezultatul exprimării votului membrilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii prezenți la ședință, cu 9 (nouă) voturi ”pro” și 0 (zero) voturi ”contra”, în conformitate cu art. 4 și art. 8¹ alin. (2), art. 24 alin. (1) și art. 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, art. 3 și art. 18 din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, nr. 252/2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se acceptă Raportul cu privire la evaluarea externă a judecătorului Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi, candidat la funcția de judecător la Curtea de Apel Centru.

2. Se constată promovarea evaluării externe de judecătorul Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi.

3. Se propune Președintelui Republicii Moldova numirea în funcția de judecător la Curtea de Apel Centru, până la atingerea plafonului de vârstă, 65 de ani, a judecătorului Andrei Cașcaval.

4. Hotărârea poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la notificare.

5. Prezenta Hotărâre se expediază la adresa de poștă electronică a domnului Andrei Cașcaval, Comisiei de evaluare și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii în ordinea stabilită.

**Președintele ședinței Plenului
Consiliului Superior al Magistraturii**

Sergiu Caraman